

روند صعودی بیکاری در جامعه زنان/ دستمزد حداقلی عاملی مؤثر در کاهش مشارکت اقتصادی زنان

بر اساس گزارشات موجود، نرخ مشارکت زنان در طول سالیان اخیر با کاهش همراه شده است.

آن‌چنان که اعداد و ارقام می‌گویند، در سال 94، نرخ مشارکت آقایان در بازار کار، بیش از 11 درصد رشد داشته، در همین سال، میزان مشارکت زنان بیش از 12 درصد تنزل پیدا کرده، این روند در طول قریب به ده سال گذشته (از 84 تا 94) نیز با افت همراه بوده، این در حالی است که ضریب تحصیلات عالیه زنان با رشد و افزایش قابل توجهی توأم شده است.

مهین سالاری، محقق و پژوهشگر اقتصادی با اشاره به نقش حائز اهمیت و تعیین‌کننده زنان در پیشرفت و توسعه جامعه، اظهار داشت: نادیده انگاشتن زنان در فرآیند توسعه، به معنای منفعل شدن قریب به نیمی از استعدادها بالقوه موجود در جامعه است و به تبع تبعات و پیامدهای چنین رویه و رویکردی در هر کشور و جامعه‌ای، با هزینه‌ها و خساراتی بسیار همراه خواهد شد.

وی افزود: عربستان یکی از مصادیق بارز نادیده انگاشتن زنان و تلاش برای محدود کردن آنها به شمار می‌رود و به اعتقاد بسیاری از کارشناسان جهان عرب، نتیجه این محدودیت در عرصه‌های گوناگون کشور مذکور قابل احساس است.

سالاری عنوان کرد: در نقطه مقابل، جمهوری اسلامی ایران، بعد از پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، عرصه و فضای فراخ برای حضور فعالانه زنان در حوزه‌های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و حتی سیاسی و امنیتی ایجاد نموده که در نوع خود شایان و قابل تقدیر است.

محقق و پژوهشگر اقتصادی گفت: حضور زنان در پست‌های مدیریتی، افزایش چشمگیر بانوان تحصیلکرده، تعریف و تصویب قوانین حمایتی از زنان، تنها نمونه‌هایی از مثال‌ها و مصادیق این ادعا محسوب می‌شود.

وی افزود: البته همچنان برخی از کمبودها و کاستی‌ها در خصوص این قشر از جامعه وجود دارد که نمی‌توان آن را صرفاً به عملکرد مدیریتی مسئولان نسبت داد و برخی از موارد، ریشه در ذهنیت‌ها و نگاه‌هایی دارد که در طول سده‌های گذشته در جامعه، رسوب و رسوخ پیدا کرده است.

سالاری گفت: نمی‌توان نقش مثبت زنان در پیشرفت ایران اسلامی را در طول چهار دهه گذشته انکار نمود و با مقایسه‌ای میان آمار، اعداد و ارقام موجود با آنچه که پیش از انقلاب شاهد بوده‌ایم، به روشنی این واقعیت مبرهن و ملموس می‌شود که حضور و مشارکت زنان در حوزه‌های گوناگون با رشد فزاینده‌ای همراه شده است.

وی افزود: بدون تردید، نخستین وظیفه زن، در نقش مادر و شخصیتی که مدیریت خانه و بخش قابل توجهی از امور تربیتی، روحی و عاطفی را عهده دار است، معطوف به وظایف منزل می‌شود، اما با این وجود در طول سی و هشت سال گذشته، بستر و زمینه حضور فعالانه زنان، محدود نشده و این نشان از حصول تغییراتی جدی در جامعه ایرانی در مقایسه با قریب به نیم قرن گذشته است.

سالاری عنوان کرد: با همه این اوصاف، آمار نشان می‌دهد که ضریب مشارکت زنان در فعالیت‌های اقتصادی در طول قریب به یک دهه گذشته، با کاهش مواجه بوده که به اعتقاد بنده در تحلیل این پدیده، نباید به این موضوع از زاویه سیاسی نگریسته شود، بلکه ریشه اصلی این کاهش و تنزل ضریب مشارکت زنان و به تعبیری افزایش بیکاری در قشر مذکور را، باید در برخی واقعیت‌های اقتصادی کشور جستجو کرد که ارتباطی به مسائل سیاسی ندارد.

محقق و پژوهشگر اقتصادی گفت: آن‌چنان‌که در نشریات، جراید و برخی رسانه‌ها مطرح شده، در سال 1384، حدود چهار میلیون زن شاغل در کشور فعالیت می‌کردند که این میزان در طول یک دهه، (در سال 1395) با کاهش 600 هزار نفری مواجه شده که به نظر بنده وضع و تصویب برخی از قوانین حمایتی و هراس کارفرمایان از تعهدات مصوب شده در قبال جامعه زنان شاغل، در این خصوص بی‌تأثیر نبوده است.

وی افزود: افزایش مدت زمان مرخصی زایمان، از نمونه قوانینی است که برخی کارفرمایان به دلیل از دست دادن نیروی کار خود (در مدت زمان معین و تعریف شده)، از جذب این طیف سرباز می‌زنند.

سالاری گفت: یکی دیگر از عوامل تأثیرگذار در کاهش ضریب مشارکت زنان در بازار کار، به افزایش پدیده بیکاری معطوف می‌شود که حتی جامعه مردان نیز از آن مصون نمانده و از سوی دیگر پرداخت بارانه نیز مزید بر علت شده تا بخشی از جامعه، (حداقل در طیف‌ها و گروه‌های روستایی) خود را از اشتغال و دریافت دستمزد برای تأمین نیازهای روزمره، بی‌نیاز بدارند که البته قطعاً هدف از اختصاص یارانه، کاهش اشتغال زنان نبوده، بلکه از نگاه تحلیلی، یکی از پیامدهای اجتناب‌ناپذیر این تصمیمات محسوب می‌شود که به هر حال برخی آن را سازنده و برخی نیز غیر سازنده عنوان می‌نمایند.

دستمزد حداقلی و افزایش هزینه ها، عاملی مؤثر در کاهش مشارکت اقتصادی زنان

منیره صاحب دل، کارشناس اقتصادی با اشاره به نقش تعیین کننده حقوق و دستمزد دریافتی در میل و رغبت نیروی کار به استمرار یا قطع همکاری در عرصه ای که مشغول به فعالیت است، عنوان کرد: در طول سالیان گذشته، هزینه زندگی به میزان قابل توجهی، افزایش یافته اما نرخ دستمزد زنان با میزان افزایش هزینه ها، تطابق و سنخیت همسانی نداشته و به تبع در چنین شرایطی بخشی از جامعه زنان انگیزه خود را از نقش آفرینی در بازار کار از دست می دهد.

وی افزود: البته طرح این نظر از زوایه تحلیلی قابل بررسی است و آمار و ارقام دقیقی و مشخصی از این نسبت (میزان افزایش هزینه ها و نقش آن در کاهش حضور و مشارکت اقتصادی زنان) در دسترس نیست.

صاحب دل عنوان کرد: البته نباید این واقعیت را نیز از نظر دور داشت که اساساً میزان مشارکت زنان در بازار کار در سطحی فراگیر و جهانی، رو به کاهش بوده و به واقع، عدم امنیت شغلی زنان به مراتب شدیدتر و وخیمتر از طیف آقایان است.

این کارشناس اقتصادی در خاتمه یادآور شد: البته با رشد ضریب تحصیلات عالیه زنان، کیفیت مشاغل این گروه در مقایسه با گذشته ارتقاء یافته اما از حیث تعدد و تکرر مشاغل، میزان نرخ مشارکت زنان در بین سال های 1995 میلادی تا 2015، از 52 درصد به 49 درصد کاهش داشته که در نقطه مقابل برخی نیز معتقدند این کاهش سه در صدی در مقایسه با اُفت 4 درصدی اشتغال آقایان، پایین تر است که به نظر می رسد رشد فناوری ها و پیشرفت های تکنولوژیک و تمایل عرصه های کار و اشتغال به بهره گیری از تجهیزات نوین همچون روبات ها ، نرم افزارهای کامپیوتری و ... نیز در این اُفت و خیز عددی بی تأثیر نبوده است.

<https://www.otaghkhabar24.com/news/105035> Source URL: